

Til

Kulturminister Jakob Engel-Schmidt
Folketingets Kulturudvalg

**NATURENS
RIGE**

Sagsbehandler
Henrik Dahl
Direkte telefon
29 63 85 80
E-post
henrik.dahl@rksk.dk
Dato
5. april 2024
Sagsnummer
24-009036

Kommende museumsreform – set fra Ringkøbing-Skjern Kommune

Kære minister samt medlemmer af Folketingets Kulturudvalg.

I regeringsgrundlaget fra 2022 fremgår det, at regeringen vil *"gennemføre en museumsreform, der åbner for flere statsanerkendte museer og skaber en mere retfærdig og gennemsigtig fordeling af museumsmidlerne"*.

Som følge af ovenstående nedsatte regeringen *Arbejdsgruppe om museumsreform* i april 2023. En af arbejdsgruppens væsentligste opgaver var at komme med bud på *"fordelingen af statens tilskud til de statsanerkendte museer, som har været fastfrosset siden 2013. Det nuværende statslige tilskud er ikke baseret på objektive kriterier, og der er ikke sammenhæng mellem museernes opgaver og tilskud, ligesom tilskuddet varierer betydeligt på tværs af museer"* (fra arbejdsgruppens afrapportering).

I Ringkøbing-Skjern Kommune har vi Ringkøbing Fjord Museer, der har en høj egenindtjening på entre og aktiviteter – og set fra museets side eksisterer der følgende pointer, vi gerne vil bidrage med til de kommende museumsreformforhandlinger.

- Trinene i arbejdsgruppens modeller giver en ny og meget markant skævhed, hvis de fastholdes. Museet har de seneste 20-30 år rundt regnet ligget side om side med Vardemuseerne, men med de nuværende modelforslag vil museerne komme til at ligge i hver sin liga - med omkring et tocifret millionbeløb i statstilskud som forskel. Budskabet er derfor, at der bør være fladere trin i modellerne.
- Hvis der fastholdes en trinmodel er det foreliggende forslag reelt en stavnsbinding - især når det gælder forholdet mellem mellemste trin og øverste trin, da der opereres med meget høje forskelle i krav samt en pulje af de 10 procent største, selvom der er en større gruppe museer, der næsten er i toppen.
- Understøt frigørelse af museerne. Aktuelt er museet udfordret af, at Slots- og Kulturstyrelsen ikke er sikre på, om Naturkraft er en del af museets statstilskudsberettigede drift. Det skal fastholdes, at det er museerne og ikke styrelsen, der definerer hvor man finder gæster (om det er på ture i landskabet, på nye typer besøgssteder eller i en kano, hvis blot man kan dokumentere, at man har reelle gæster - og ikke blot museumsbutikgæster).

- Det er herunder også vigtigt, at museer kan styrke deres grundlag (når det gælder gæster, økonomi og faglighed), f.eks. ved at fusionere, eller som Ringkøbing Fjord Museer, overtage driften af museums lignende institutioner og gøre dem til en del af museets basis. Hvis argumenterne er gode nok, bør det gøres muligt at acceptere fra Slots-og Kulturstyrelsens side uden lang sagsbehandling eller unødvendig tovtrækning - også selvom det betyder, at flere gæster giver højere statstilskud, eller at der kommer mere end én faglighed på museerne. Som det er nu, understøtter museumsreformudkastet ikke, at museer fusionerer, selvom det reelt har styrket museerne at gøre det i stort omfang (især siden kommunalreformen i 2007). Og som det er nu, sættes der spørgsmålstejn ved, at Ringkøbing Fjord Museer drifter Naturkraft, Fiskeriets Hus og Kaj Munks Præstegård, selvom museet har gjort alle tre steder stærkere ved at gøre det. Når det gælder Naturkraft, vil det være særdeles vigtigt, at museet kan få en ekstra faglighed, så det kan statsanerkendes som både kulturhistorisk og naturhistorisk (og arkæologisk) museum.
- Understøt museernes egenindtjening eller giv ordentlig kompensation. Ringkøbing Fjord Museer mister cirka 2 millioner kroner om året i tabt indtægt på ikke at kunne tage entre for børn (ud over det, der siden 2002 er blevet kompenseret i det nuværende statstilskud). Og selvom museet har mange skoleforløb, er det primært turistbørn, der er tale om. Hvis museet fortsat skal give børn gratis adgang, så anbefales det, at museet kompenseres mindst 50 kr. pr. entrebillet for børn.
- Der skal fastholdes et højt grundtilskud til museerne, så man kan fastholde et stærkt og bredt statsanerkendt museumslandskab i Danmark.
- Arkæologi bør anerkendes som en fjerde museumsfaglighed, hvor der gives tilskud til en grundbemanding af den arkæologiske virksomhed. Det bør være statsanerkendte museer med arkæologisk statsanerkendt virksomhed i henhold til vedtægter, der bør støttes. Der er en håndfuld museer i landet, der løser den arkæologiske opgave gennem alternative konstruktioner, og Ringkøbing Fjord Museer er et af dem. Museet har en model, hvor der arbejdes sammen med Vardemuseerne i ArkVest. Grundbemandingen er dog den samme på hvert af de to museer, som hvis opgaven blev løst enkeltvis, og det vil ikke være hensigtsmæssigt for den fortsatte og i øvrigt velfungerende konstruktion, hvis et eventuelt fremtidigt tilskud til den arkæologiske virksomhed kun tilfalder det ene af de to museer.

Museerne spiller en afgørende rolle i bevarelsen af kulturel, historisk og videnskabelig arv. Det er derfor mit håb, at de kommende forhandlinger resulterer i en fair reform, der ikke vil besværliggøre eller ligefrem umuliggøre den fortsatte drift og udvikling af landets museer.

Med venlig hilsen

Hans Østergaard
Borgmester
Ringkøbing-Skjern Kommune